Ekonomiese en Bestuurswetenskappe · Graad 7

Memorandum · Kwartaal 3–4

TOTAAL
70
PUNTE

Nasienriglyne

1. Ken die volle punt toe vir 'n korrekte antwoord, selfs al is die bewoording anders as die een hieronder.
2. By berekeninge word punte vir die metode toegeken, selfs al is die finale antwoord verkeerd.
3. Waar 'n vraag om 'n eie voorstel of mening vra, word die punt toegeken vir enige antwoord met 'n sinvolle rede.
4. Waar 'n vraag om twee of meer items vra, word een punt per korrekte item toegeken.
5. Aanvaar 'n bedrag met of sonder die R-teken, solank die getal korrek is.

Vraag	Antwoord	Punte	Nasienwenk
VRAAG 1 · Kort vrae · 6 punte			
1.1	c. 'n besigheid begin en die risiko dra	**1**	
1.2	a. huur van die winkel	**1**	
1.3	b. klante van 'n produk te vertel en hulle te oorreed om te koop	**1**	
1.4	b. Ek wil Vrydag 50 koekies by die mark verkoop.	**1**	
1.5	a. bedreigings	**1**	
1.6	b. R15	**1**	
VRAAG 2 · Die entrepreneur · 12 punte			
2.1	Sy sien geleenthede raak; sy neem berekende risiko's; sy is hardwerkend en volhardend; sy kan beplan en organiseer; sy hou goeie rekords; sy gee nie op ná 'n terugslag nie.	**4**	*1 punt per punt.*
2.2	Dit is 'n behoefte in die mark wat nog nie vervul word nie — iets wat mense nodig het maar nie maklik kan kry nie. Die entrepreneur sien dit raak en vul die gaping.	**3**	*1 punt per punt.*

Vraag	Antwoord	Punte	Nasienwenk
2.3	Te min kliënte om die koste te dek; toerusting wat breek; mededingers wat goedkoper aanbied; kliënte wat nie betaal nie; stygende materiaalkoste.	**3**	*1 punt per punt.*
2.4	Enige twee: 'n handelsbank (besigheidslening); die Nasionale Jeugontwikkelingsagentskap (NYDA); SEDFA, die Small Enterprise Development and Finance Agency (voorheen SEDA en SEFA); die Nywerheidsontwikkelingskorporasie (IDC); 'n mikrolener of mikrofinansieringsorganisasie; 'n gemeenskapspaarskema (stokvel).	**2**	*1 punt elk. Aanvaar SEDA of SEFA (die ou name).*
VRAAG 3 · Koste, prys en wins · 12 punte			
3.1	Vaste koste bly dieselfde ongeag hoeveel gemaak word — byvoorbeeld huur. Veranderlike koste styg of daal met die hoeveelheid — byvoorbeeld materiaal per item.	**4**	*1 punt per punt.*
3.2	Totale uitgawes: 80 + 30 + 40 = R150 (1). Wins: 450 − 150 (1) = R300 (1).	**3**	*Metodepunt vir 450 minus die leerder se eie totaal.*
3.3	Redes, enige twee (1 elk): om te weet hoeveel geld nodig is om voorraad te koop; om nie meer te spandeer as wat hulle het nie; om 'n verkoopprys te bereken wat wins gee; om te sien of hulle geld moet leen; om die plan te vergelyk met wat werklik gebeur het. Herwinde materiaal (1): bv. maak prysborde of versierings van ou kartondose; gebruik skoon glasflesse of blikke as houers; maak sakkies van ou koerante.	**3**	*1 punt per punt.*
3.4	As die koste per item hoër is as die prys, verloor die besigheid geld op elke verkoop — hoe meer dit verkoop, hoe groter die verlies.	**2**	*1 punt per punt. Aanvaar ook: die totale koste (bv. hoë huur/vaste koste, vermorsing) is hoër as die totale inkomste.*
VRAAG 4 · Gevallestudie · 30 punte			
4.1	3 × 40 = 120 koekies; 120 × 8 = R960	**3**	*1 punt per punt.*
4.2	Bestanddele: 3 × 120 = R360; verpakking: 120 × 1 = R120; tafelhuur: 3 × 60 = R180; totaal = R660	**4**	*1 punt per punt.*
4.3	960 − 660 = R300	**2**	*1 punt per punt.*
4.4	Vas: die tafelhuur van R60 per dag. Veranderlik: die bestanddele en die verpakking — hulle styg met elke koekie.	**3**	*1 punt per punt.*

Vraag	Antwoord	Punte	Nasienwenk
4.5	Voordeel (2): meer wins per koekie — R2 × 120 = R240 ekstra per maand. Risiko (2): klante koop dalk minder koekies, of koop by iemand goedkoper.	**4**	*1 punt per punt.*
4.6.1	Enige twee: 'n plakkaat; die skoolnuusbrief; 'n aankondiging by saalbyeenkoms; 'n WhatsApp-groep; mond-tot-mond.	**2**	*1 punt per punt.*
4.6.2	Enige twee: dit moet eerlik wees; dit moet duidelik en maklik leesbaar wees; dit moet sê wat die produk is en wat dit kos; dit moet die regte mense bereik.	**2**	*1 punt per punt.*
4.6.3	Leerder se eie advertensie, bv. NALEDI SE KOEKIES – vars en bros! Net R8 elk by die skoolmark. Kry joune voor hulle op is!	**4**	*1 punt vir 'n opskrif, 1 vir die produk, 1 vir die prys of waar om te koop, 1 vir 'n oorredende frase.*
4.7	Sterkpunt, bv. sy bak goed of verkoop uit (1); swakpunt, bv. sy kan net op markdae verkoop (1); geleentheid, bv. om by die skool te verkoop of bestellings te neem (1); bedreiging, bv. 'n ander verkoper of stygende bestanddeelpryse (1). 1 punt vir die keuse en 1 vir 'n sinvolle rede (2).	**6**	*1 punt per punt.*
VRAAG 5 · Doelwitte bereik · 1 punt			
5.1	Enige een: maak 'n stap-vir-stap-plan; stel 'n sperdatum; kontroleer gereeld haar vordering (hou rekords); vra raad of hulp; hou aan ná terugslae.	**1**	
VRAAG 6 · Uitdagings in stede en op die platteland · 2 punte			
6.1	Landelik, enige een (1): min werk; lang afstande na klinieke, skole en winkels; swak paaie en min vervoer; geen elektrisiteit of lopende water in party gebiede nie; droogte skaad boerdery. Stedelik, enige een (1): oorbevolking en informele nedersettings; werkloosheid en mededinging om werk; misdaad; besoedeling; hoë koste van behuising en vervoer.	**2**	*1 punt elk.*
VRAAG 7 · Sosio-ekonomiese ongelykheid · 2 punte			
7.1	Wanneer party mense in 'n land baie meer inkomste, werk, onderwys en dienste het as ander, sodat hul lewenstandaard ver uitmekaar lê.	**2**	*1 punt vir die verskil, 1 vir lewenstandaard.*

Vraag	Antwoord	Punte	Nasienwenk
VRAAG 8 · Armoede en ongelykheid verminder · 5 punte			
8.1	Maniere: gratis of goedkoop onderwys en gesondheidsorg; toelaes soos die kindertoelaag en pensioen; behuising, water en elektrisiteit; werkskepping en opleiding. Verduideliking, byvoorbeeld: die kindertoelaag gee 'n gesin elke maand kontant vir kos en skoolklere, sodat die kind kan skoolgaan in plaas van gaan werk.	**5**	*3 punte vir die maniere, 2 vir die verduideliking.*

Totaal **70 punte**

Gratis vasvrae

Klaar met hierdie toets? Oefen verder aanlyn!

Meer as 12 000 gratis vrae vir Graad 4 tot 7, in elke vak en volgens KABV. Na elke antwoord kry jou kind 'n kort verduideliking. Geen registrasie nodig, en dit werk op 'n foon.

meerkatskool.co.za

Skandeer met jou foon om dadelik te begin

'n Klein versoek van ons

Baie dankie dat jy MeerkatSkool ondersteun! Ons is 'n klein Suid-Afrikaanse besigheid, en elke vraestel is met groot sorg saamgestel.

Hierdie toets en memo is 'n gratis voorbeeld: deel dit gerus met ander ouers en onderwysers. Vra ons oor die volledige boekie: meerkatskool.co.za of WhatsApp 066 462 7629.

Dankie!
Die MeerkatSkool-span

Gratis vasvrae
meerkatskool.co.za

E-pos
info@meerkatskool.co.za

WhatsApp en oproepe
066 462 7629

Help ons verbeter

Kry jy 'n fout in hierdie toets? WhatsApp ons dadelik. Ons maak dit binne 24 uur reg en stuur vir jou die nuwe weergawe.

Skandeer om ons te WhatsApp · 066 462 7629